

«Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің
Байқау кеңесінің
2024 жылғы «_____» _____
№ _____ шешімімен бекітілген

«Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық

1-тарау. Қолдану аясы

1. Осы «Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық (бұдан әрі – Нұсқаулық) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес әзірленді және «Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – Серіктестік) қызметінде сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтардың алдын алу мақсатында сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдайлар туындаған кезде Серіктестік қызметкерлерінің әрекет ету тәртібін айқындайды.

2-тарау. Негізгі ұғымдар

2. Нұсқаулықта қолданылатын негізгі ұғымдар:

1) сыбайлас жемқорлық – сыбайлас жемқорлық – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды параға сатып алу;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің өз өкілеттіктері шегіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарларын жою жөніндегі қызметі;

3) параға коммерциялық сатып алу -Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оның өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүдделеріне қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін оған мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету;

4) мүдделер қақтығысы – лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына алып келуі мүмкін;

5) пара алу - мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның не оған теңестірілген адамның немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамның не лауазымды адамның, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамының пара берушінің немесе оның өкілі болған адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса не ол лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал жасай алатын болса, сол сияқты жалпы қамқорлығы немесе жол берушілігі үшін өзіне немесе басқа адамдарға ақша, бағалы қағаздар, өзге мүлік, мүлікке құқық немесе мүлік сипатындағы пайда түрінде жеке өзі немесе делдал арқылы пара алуы;

6) пара бопсалау - адамның пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін әрекеттер жасау қатерімен пара талап етуі не құқық қорғау мүдделері үшін зиянды салдардың алдын алу мақсатында пара беруге мәжбүр болатын жағдайларды қасақана жасауы.

7) Серіктестіктің басшылығы – Бас директор, Бас директорлардың орынбасарлары, Аппарат басшысы;

8) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет – Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігі;

9) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық – сыбайлас жемқорлық белгілері бар, заңмен әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік белгіленген заңсыз кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік).

3-тарау. Жалпы ережелер

3. Қазақстан Республикасында пара алу және беру әрекеттері заңсыз болып табылады және оларды жасағаны үшін Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне сәйкес қылмыстық жауаптылық қарастырылған.

4. Пара алу ең қауіпті лауазымдық қылмыстардың бірі, әсіресе егер ол тұлғалар тобымен жасалса немесе лауазымды тұлғамен, заңды не болмаса заңсыз әрекеттер (әрекетсіздіктер) үшін артықшылық пен пайда алуда жасалатын қорқытып алушылықпен сүйемелденеді.

Пара беру – бұл лауазымды тұлғаны заңды немесе заңсыз әрекеттерді (әрекетсіздікті) жасауға немесе берушінің пайдасына қандай-да бір артықшылықтар беруге немесе алуға, оның ішінде жалпы қамқорлығы немесе қызметте келісім жасау мақсатында жасалған қылмыс.

5. Серіктестік қызметкерлері мүдделер қақтығысының алдын алу немесе реттеу үшін қойылған шектеулерді, тыйымдарды және талаптарды сақтауы, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтарды жасауға итермелеу мақсатында жасалған өтініштер туралы жоғары басшыға, Серіктестіктің комплаенс-офицеріне және (немесе) Серіктестік басшылығына хабарлауы, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында басқа да міндеттерді орындауы қажет.

Серіктестік қызметкерлері жалға алушылармен, брокерлермен, сыртқы экономикалық қызметке қатысушылармен, уәкілетті мемлекеттік органдардың өкілдерімен, тауарлар, жұмыстар мен қызметтер жеткізушілерімен және олардың өкілдерімен келіссөздер мен кездесулер өткізу кезінде олар тарапынан заңсыз сыйақы беру туралы өтініш (немесе астарлы емеурін) ретінде қабылдануы мүмкін сөздер мен сөз тіркестерін қолданудан бас тартуы қажет.

Серіктестік қызметкерлеріне жоғарыда аталған тұлғалардан өздеріне немесе олардың туыстарына және жақындарына жеңілдіктер, белгілі бір компанияның қызметтерін немесе заңсыз сыйақы туралы өтініш (немесе астарлы емеурін) ретінде қабылдануы мүмкін басқа да әрекеттерге өтініш білдіруге тыйым салынады.

6. Серіктестік қызметкерлеріне сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық және параға коммерциялық сатып алу, сондай-ақ мүдделер қақтығысының белгілері бар жағдай туындаған жағдайда:

1) қызметке жүгінген азаматтар немесе Серіктестіктің қызметін тексеруді жүзеге асыратын лауазымды адамдар тарапынан ықтимал арандатушылықтарды болдырмау үшін:

қызметтік кабинеттерін, жұмыс орындарын және жеке заттарды қараусыз қалдыруға болмайды;

қызметтік кабинеттерін кілтпен жауып, кілтін басқа адамдарға бермеу керек;

Егер келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарында бөгде заттар табылса, оларға тиіспеу қажет, өздігінен ешқандай әрекет жасамауы керек және бұл туралы дереу жоғары тұрған басшыға немесе Серіктестіктің комплаенс-офицеріне хабарлау қажет.

2) пара немесе коммерциялық параға ұсыну кезінде:

жалға алушылармен, брокерлермен, сыртқы экономикалық қызметке қатысушылармен, уәкілетті мемлекеттік органдардың өкілдерімен, тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді жеткізушілермен және олардың өкілдерімен қарым-қатынаста пара ұсыну немесе коммерциялық пара ұсыну жағдайларының туындауының алдын алу мақсатында:

өте сақ, сыпайы болып, пара алу ниеті ретінде қабылдануы мүмкін сөздерге жол бермеу қажет;

егер өзімен бірге дауыс жазу құрылғысы болса, пара ұсыну және/немесе коммерциялық пара ұсыну туралы ұсынысты (жасырын) жазып алуға тырысу керек;

осы факті туралы Серіктестіктің жоғары басшылығына және (немесе) комплаенс қызметкеріне хабарлау қажет;

Болғалы тұрған қылмыс туралы жазбаша хабарламаны немесе ауызша хабарламаны Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметке және (немесе) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің 1424 телефоны бойынша байланыс орталығына хабарлауға міндетті.

3) мүдделер қақтығысын болдырмау мақсатында:

мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігіне мұқият қарау қажет;

мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігін болдырмау үшін шаралар қабылдау қажет;

Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің мүдделері қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі ішкі құжатына сәйкес тікелей басшының келісімі бойынша туындаған мүдделер қақтығысын жою шараларын қабылдау.

4-тарау. Серіктестік қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекеті

7. Сыбайлас жемқорлыққа қатысты мәселе (немесе астарлы ишара) туындаған жағдайда, Серіктестік қызметкерлері бұл туралы құрылымдық бөлімше басшысына және (немесе) Серіктестіктің комплаенс-офицеріне, Серіктестік басшылығына, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметке хабарлайды.

Қызметкердің жоғары тұрған басшысы, комплаенс қызметкері және Серіктестіктің басшылығы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы келіп түскен хабарламаға қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шара қолдануға міндетті.

8. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған Серіктестік қызметкері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қорғауда болады және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган айқындаған тәртіппен көтермеленеді.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметке жолданған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және параға коммерциялық сатып алу фактілері туралы өтініште мынадай мәліметтер болуы тиіс:

пара бопсалаушы немесе параға коммерциялық сатып алуға мәжбүрлеуші адамның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса) және атқаратын лауазымы;

қорқытып алынған параның (коммерциялық сатып алу) сомасы мен сипаты;

жасауға ұсынылған жағдайда әрекет немесе әрекетсіздіксипаттамасы пара алу немесе параны коммерциялық сатып алу;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің тиісті шаралар қабылдауы үшін маңызы бар басқа да мән-жайлар.

Арызға мүмкіндігінше сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау немесе оны жасауға оқталу фактісін растайтын қолда бар құжаттардың, хат-хабарлардың, аудио немесе бейне жазбалардың көшірмелері қоса берілуі тиіс.

5-тарау. Серіктестіктің бағынысты қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін басшылықтың жауапкершілігі

10. Серіктестік басшылығы бағынысты қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тәртіптік жауапкершілікте болады.

11. Егер Серіктестік қызметкері Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, заңды күшіне енген сот актісіне сәйкес одан әрі жұмыс істеу мүмкіндігін жоққа шығаратын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаса, Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 52-бабы 1-тармағының 21) тармақшасына сәйкес Серіктестіктің бастамасы бойынша онымен еңбек шарты бұзылуы мүмкін.